

Warmtenet in Terherne komt niet van de grond

WILBERT ELTING

TERHERNE Een plan voor een collectief warmtenet voor 220 woningen in de oude kern van Terherne lijkt financieel niet haalbaar. Het dorp zet nu in op individuele aquathermie in de buitenwijken.

Herman Sytema van energiecoöperatie De Poask in Terherne schiet even vol als donderdagavond in een volle zaal in dorps-huis De Buorkerij het hoge woord eruit komt: een collectief warmtenet lijkt voor het dorp onhaalbaar. „Technisch kan het wel. Maar financieel helaas niet. Dat is wel heel erg jammer.”

De Poask ijvert al langere tijd voor een collectieve warmtevoorziening op basis van aquathermie (warmte uit water) voor de 220 woningen in de oude kern van het dorp. Het gaat om woningen die te oud of te klein zijn voor een individuele warmtepomp als vervanger voor de cv-ketel.

Het waterrijke karakter maakt de aanleg een stuk duurder

Het warmtenet kon daar een goed alternatief voor zijn. Plan was om ter hoogte van de Zandslootbrug een technische installatie te bouwen waar de warmte zou worden opgewekt en dit vervolgens verder te distribueren door het dorp.

Aan de plannen is de afgelopen jaren meerdere keren gerekend. In 2022 kwam daar al als conclusie uit dat het project moeilijk haalbaar zou zijn. Een second opinion van het Deense PlanEnergie, dat ook rekende aan een soortgelijk project in Balk, pakte iets positiever uit: het zou net kunnen maar dan wel op de Deense manier.

Voor De Poask aanleiding om door het eveneens Deense Niras een voorlopig ontwerp te laten maken voor het warmtenet. „Omdat we vonden dat we een stap dieper moesten doen”, aldus Sytema. De uitkomsten van dat ontwerp zijn voor de energiecoöperatie nu aanleiding om van de plannen af te zien. De kosten voor de aanleg van het net vallen namelijk hoog uit. Het totale project zou net iets meer dan 10 miljoen

moeten kosten, waarbij zo'n 7,2 miljoen nodig is voor het aanleggen van alle leidingen in het dorp.

Om die investering terug te verdienen zou een megawattuur aan warmte uit het warmtenet 245 euro gaan kosten als alle 220 woningen worden aangesloten. Ter vergelijking: als alle woningen op gas blijven ligt dat bedrag 100 euro lager. De praktijk leert bovendien dat niet alle woningeigenaren mee willen.

Bij een lager deelnamepercentage vallen de kosten nog hoger uit. Doet 70 procent van de mensen mee dan is een megawattuur uit het warmtenet meer dan een keer zo duur als uit gas. „De gasprijs moet verdubbelen wil het uit kunnen”, zegt Sytema. „Maar als dat gebeurt, dan hebben we ook heel andere problemen.”

Bij Sijtze Verbeek, voorzitter van de energiecoöperatie, is de teleurstelling groot. „Het had wel heel mooi geweest als het gewoon geprobeerd was”, zegt hij. „Er moet toch ergens begonnen worden. Maar de drempel is nu te hoog. Ook voor een gemeenteraad om hiermee in te stemmen. Ook al zou je hopen op wat durf. Dat missen we wel.”

Terherne staat niet op zichzelf: ook in Heeg en Baard strandden eerder plannen voor een warmtenet. In Balk lijken de plannen voor nu wel haalbaar.

Terherne heeft volgens Verbeek de pech dat „net te klein en net te ingewikkeld” is. Er zijn bijvoorbeeld net te weinig woningen om aanspraak te kunnen maken op subsidies.

Het waterrijke karakter van het dorp maakt de aanleg bovendien een stuk duurder. „Daar schrokken de Denen ook wel van. Elke keer als je onder het water door moet, kost dat weer een half miljoen.” De Poask maakt met het warmtenet even pas op de plaats. Ytema: „We gaan ons de komende tijd beraden.” Tegelijkertijd zet de energiecoöperatie wel vol in op aquathermie bij individuele woningen in voornamelijk de buitenwijken. Daar ligt veel potentie omdat een groot deel van de huizen in het dorp aan het water ligt. Nog dit najaar moeten de eerste tien woningen een eigen aquathermie-installatie gekregen hebben.

De energiecoöperatie krijgt daarbij hulp van provincie en gemeente die geld beschikbaar stellen voor de aanleg. Het geld is bedoeld als compensatie voor de opstartkosten en als leergeld.

Warmtenet in Terherne komt niet van de grond

WILBERT ELTING

TERHERNE Een plan voor een collectief warmtenet voor 220 woningen in de oude kern van Terherne lijkt financieel niet haalbaar. Het dorp zet nu in op individuele aquathermie in de buitenwijken.

Herman Sytema van energiecoöperatie De Poask in Terherne schiet even vol als donderdagavond in een volle zaal in dorps-huis De Buorkerij het hoge woord eruit komt: een collectief warmtenet lijkt voor het dorp onhaalbaar. „Technisch kan het wel. Maar financieel helaas niet. Dat is wel heel erg jammer.”

De Poask ijvert al langere tijd voor een collectieve warmtevoorziening op basis van aquathermie (warmte uit water) voor de 220 woningen in de oude kern van het dorp. Het gaat om woningen die te oud of te klein zijn voor een individuele warmtepomp als vervanger voor de cv-ketel.

Het waterrijke karakter maakt de aanleg een stuk duurder

Het warmtenet kon daar een goed alternatief voor zijn. Plan was om ter hoogte van de Zandslootbrug een technische installatie te bouwen waar de warmte zou worden opgewekt en dit vervolgens verder te distribueren door het dorp.

Aan de plannen is de afgelopen jaren meerdere keren gerekend. In 2022 kwam daar al als conclusie uit dat het project moeilijk haalbaar zou zijn. Een second opinion van het Deense PlanEnergie, dat ook rekende aan een soortgelijk project in Balk, pakte iets positiever uit: het zou net kunnen maar dan wel op de Deense manier.

Voor De Poask aanleiding om door het eveneens Deense Niras een voorlopig ontwerp te laten maken voor het warmtenet. „Omdat we vonden dat we een stap dieper moesten doen”, aldus Sytema. De uitkomsten van dat ontwerp zijn voor de energiecoöperatie nu aanleiding om van de plannen af te zien. De kosten voor de aanleg van het net vallen namelijk hoog uit. Het totale project zou net iets meer dan 10 miljoen

moeten kosten, waarbij zo'n 7,2 miljoen nodig is voor het aanleggen van alle leidingen in het dorp.

Om die investering terug te verdienen zou een megawattuur aan warmte uit het warmtenet 245 euro gaan kosten als alle 220 woningen worden aangesloten. Ter vergelijking: als alle woningen op gas blijven ligt dat bedrag 100 euro lager. De praktijk leert bovendien dat niet alle woningegenaren mee willen.

Bij een lager deelnamepercentage vallen de kosten nog hoger uit. Doet 70 procent van de mensen mee dan is een megawattuur uit het warmtenet meer dan een keer zo duur als uit gas. „De gasprijs moet verdubbelen wil het uit kunnen”, zegt Sytema. „Maar als dat gebeurt, dan hebben we ook heel andere problemen.”

Bij Sijtze Verbeek, voorzitter van de energiecoöperatie, is de teleurstelling groot. „Het had wel heel mooi geweest als het gewoon geprobeerd was”, zegt hij. „Er moet toch ergens begonnen worden. Maar de drempel is nu te hoog. Ook voor een gemeenteraad om hiermee in te stemmen. Ook al zou je hopen op wat durf. Dat missen we wel.”

Terherne staat niet op zichzelf: ook in Heeg en Baard strandden eerder plannen voor een warmtenet. In Balk lijken de plannen voor nu wel haalbaar.

Terherne heeft volgens Verbeek de pech dat „net te klein en net te ingewikkeld” is. Er zijn bijvoorbeeld net te weinig woningen om aanspraak te kunnen maken op subsidies.

Het waterrijke karakter van het dorp maakt de aanleg bovendien een stuk duurder. „Daar schrokken de Denen ook wel van. Elke keer als je onder het water door moet, kost dat weer een half miljoen.” De Poask maakt met het warmtenet even pas op de plaats. Ytema: „We gaan ons de komende tijd beraden.” Tegelijkertijd zet de energiecoöperatie wel vol in op aquathermie bij individuele woningen in voornamelijk de buitenwijken. Daar ligt veel potentie omdat een groot deel van de huizen in het dorp aan het water ligt. Nog dit najaar moeten de eerste tien woningen een eigen aquathermie-installatie gekregen hebben.

De energiecoöperatie krijgt daarbij hulp van provincie en gemeente die geld beschikbaar stellen voor de aanleg. Het geld is bedoeld als compensatie voor de opstartkosten en als leergeld.